Bilag 1

Hovedpointer og -idéer til tilpasninger af lokaludvalg

Baggrundsramme

Dette oplæg er en opsamling af hovedpointer og -idéer til tilpasninger af lokaludvalg, som er udarbejdet på baggrund af oplysninger i bilag 4: 'Rapport over data og erfaringer om lokaludvalg'. Rapporten bygger på en ramme af:

- *Københavns Kommunes **formål og principper for københavnerinddragelse**. (Formålet er behandlet af gruppeformandskredsen d. 23.8.19 og behandles af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen ifm. indstilling om tilpasning af lokaludvalg)*

- ***Resultater fra københavnerinddragelsen**: Mangfoldig og fokuseret københavnerinddragelse (MFK), der fandt sted i perioden 21. november 2018 - 2. maj 2019.*

- *Resultater fra **spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde** i perioden fra konstituering i marts/april 2018 til og med 2019. Undersøgelsen af besvaret af lokaludvalgssekretariaterne og er afholdt i februar 2020.*

- *Pointer fra indledende **dialogmøde mellem Mødeforum og medlemmer af gruppeformandskredsen** d. 4. februar 2020 om arbejdet med tilpasning af lokaludvalg .*

- *Pointer fra forvaltningens separate **dialogmøder med de 10 lokaludvalgssekretariater** i perioden d. 6.-24. februar 2020 om arbejdet med lokaludvalg.*

Københavnerinddragelse – det bærende hensyn

Det bærende hensyn med tilpasning af lokaludvalg er: *at tilvejebringe de bedst mulige og tidssvarende vilkår for lokaludvalgenes arbejde med københavnerinddragelse og repræsentativitet inden for den eksisterende økonomiske ramme – på en sådan måde, at københavnernes pointer fra københavnerinddragelsen (MFK) i 2018-19 tilgodeses i videst muligt omfang.*

Om københavnerinddragelsen MFK

Økonomiforvaltningen forestod, på vegne af gruppeformandskredsen, en større københavnerinddragelse: '*Mangfoldig og fokuseret københavnerinddragelse*' (MFK), hvor alle lokaludvalg, forvaltninger og over 10.000 københavnere, via en række aktiviteter, gav deres input til, hvordan kommunen kan styrke københavnerinddragelsen.

En hovedpointe fra spørgeskemaundersøgelsen januar 2019 var, at 95% af de over 10.000 respondenter i nogen, høj eller meget høj grad ønsker at blive involveret i beslutninger, der vedrører deres bydel og lokale forhold. Pointen understreger vigtigheden af at inddrage københavnere omkring lokale sager og en imødekommelse af københavnernes pointer ift. en styrket københavnerinddragelse i Københavns Kommune.

De mange input fra MFK om, hvad der skal til at styrke københavnerinddragelsen blev kondenseret i 11 gennemgående hovedpointer, som fremgår af næste slide.

11 pointer fra Københavnerinddragelsen

Hvad skal der til for at styrke kommunens københavnerinddragelse:

- *Tilrettelæg en tidligere, tydeligere og reel inddragelse.*
- *Giv mere information/feedback til københavnerne.*
- *Synliggør Københavns Kommunes eksisterende veje og aktiviteter til dialog, inddragelse og samarbejde.*
- *Styrk fagligheden omkring københavnerinddragelse.*
- *Lav helhedsorienteret samarbejde omkring inddragelse – de 7 forvaltninger, politikere, lokaludvalg, decentrale kommunale enheder og eksterne aktører imellem.*
- *Styrk det lokale engagement og initiativ – men glem ikke inddragelse omkring visioner og prioriteringer for byen.*
- *Gør det lettere for københavnerne at få hjælp til udvikling, kvalificering og søge støtte til deres idéer.*
- *Husk de svage og svære målgrupper – så løsninger på københavnernes og byens behov ikke skævvrides. Prioriter andre metoder og samarbejder, når det er relevant.*
- *Brug overvejende digitale metoder, men ikke til det hele og kombiner dem med målrettede analoge metoder, afhængigt at det emne og den kontekst der inddrages omkring.*
- *Lyt til de mange forskellige stemmer/behov med forskellige metoder og facilitér fælles forståelse af forskelligheden.*
- *Københavns Kommune må gerne være et demokratisk fyrtårn med løbende eksperimenterende og ambitiøs inddragelse.*

Grundmodel og 5 fokusområder

Grundmodel for arbejdet med tilpasning af lokaludvalg

For at understøtte et vedkommende arbejde i lokaludvalgene, og at lokaludvalgenes arbejde bygger på københavnerinddragelse, tager arbejdet med tilpasning af lokaludvalg afsæt i, at lokaludvalgene fra 2022 påbegynder deres arbejde med udarbejdelse af en faktabaseret bydelsplan, i et tidligt og tæt samarbejde med københavnerne.

Fem fokusområder

På de følgende slides præsenteres hovedpointer og tilhørende idéer til tilpasninger under de fem fokusområder, som er udstukket for arbejdet med tilpasning af lokaludvalg:

1. *Formål med lokaludvalg*
2. *Lokaludvalgenes opgaver*
   - *2.1. Samarbejdet med forvaltninger*
   - *2.2. Arbejdet med egne projekter og opgaver*
3. *Repræsentativitet og valg*
4. *Geografisk inddeling*
5. *Administrativ organisering*

(Fokusområderne er uddybet i bilag 4: 'Rapport over data og erfaringer om lokaludvalg')

1. Formål med lokaludvalg *- hovedpointer*

Det bærende hensyn: En tilpasning af lokaludvalg skal styrke arbejdet med en mangfoldig og fokuseret københavnerinddragelse og med det lokale engagement.

Mere bottom-up: Lokaludvalgenes arbejde er i høj grad bundet op på at skulle foregå i lyset af de temaer og rammer, der er centrale for Borgerrepræsentationen. Arbejdet skal i stedet tage afsæt i, hvad der er væsentligt for københavnerne at arbejde med i bydelen.

Forbedret forvaltningssamarbejde: På baggrund af en optælling af lokaludvalgssekretariaternes tilbagemeldinger i spørgeskemaundersøgelsen, anslås det at 16% af lokaludvalgenes høringssvar er til høringer uden særlig betydning for bydelen og at lokaludvalgene i gennemsnit afholder en forudgående københavnerinddragelse i 20% af høringssvarene. Samtidig er det sekretariaternes oplevelse, at forvaltningerne i gennemsnit tager højde for pointer i 27% af høringssvarene.

Dokumentation og legitimitet: Lokaludvalgenes legitimitet står og falder med, hvorvidt lokaludvalgenes udtalelser afspejler bydelens synspunkter og behov, og at dette dokumenteres. Det vurderes, at lokaludvalgene kan dokumentere københavnerdeltagelsen i ml. 25-50% af de inddragelsesaktiviteter, der har fundet sted. En synlig dokumentation overfor det politiske niveau vil give lokaludvalgenes input større vægt og legitimitet.

Formål med lokaludvalg *– idéer til tilpasninger*

- *Lokaludvalgene arbejder aktivt med en mangfoldighed af københavnerne om de temaer, der er væsentlige i de enkelte bydele - via udarbejdelse og løbende realisering af en bydelsplan.*

- *Lokaludvalgene understøtter og tilbyder rådgivning til det lokale projektorienterede engagement.*

- *Samarbejdet med forvaltningerne omkring tidlig inddragelse og høringer forbedres, så kommunens københavnerinddragelse styrkes og arbejdet står mål med effekten.*

- *Lokaludvalgene bringer lokale interesser og behov videre til forvaltninger og Borgerrepræsentationen - og dokumenterer den københavnerinddragelse, der har fundet sted.*

- *Lokaludvalgenes arbejde, herunder med bydelsplanen, skal ikke på forhånd være bundet op på kommunale politikker, temaer eller bestemte forvaltningers arbejde eller planer.*

2.1 Lokaludvalgene opgaver: samarbejdet med forvaltninger *- hovedpointer*

Sager fra forvaltningerne: En stor del af lokaludvalgenes samarbejde med forvaltningerne omhandler arbejdet med høringer. I en optælling fra spørgeskemaundersøgelsen ses, at lokaludvalgene samlet set har modtaget 638 høringer og været inddraget tidligt i 117 sager fra forvaltningerne.

Arbejdet med høringssvar: Fra spørgeskemaundersøgelsen ses også, at lokaludvalgene samlet set har svaret på 90% af alle modtagne høringer, hvoraf 92, eller 16% af de samlede svar, var til høringer uden særlig betydning for bydelen. 44% af høringssvarene vurderes at være til høringer med bydækkende emner.

Tid til københavnerinddragelse: Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 42% af høringerne, med særlig betydning for bydelen, modtages med ml. 6-8 ugers høringsfrist. En relativ stor andel på 36% modtages dog med ml. få dage og 4 ugers høringsfrist, hvor der sjældent er tid til københavnerinddragelse. Lokaludvalgssekretariaterne vurderer, i en gennemsnitsberegning, at lokaludvalgene har forestået en forudgående københavnerinddragelse i 20% er de samlede høringssvar, og at den inddragelse, der har fundet sted, kan dokumenteres i 25% af tilfældene.

Effekt af samarbejdet: I gennemsnit er det lokaludvalgssekretariaternes oplevelse, at forvaltningerne tager højde for pointer i 27% af lokaludvalgenes høringssvar.

Lokaludvalgene opgaver: samarbejdet med forvaltninger *– idéer til tilpasninger*

- *Tidlig inddragelse af LU og LU-sek. i sager af særlig betydning for bydelen systematiseres og forankres i alle forvaltninger på ledelses- og medarbejderniveau – for at tilrettelægge en bedre og tidligere københavnerinddragelse.*

- *Der etableres én gensidig indgang/kontaktperson mellem hver forvaltning og LU-sek. til løbende videndeling og faglig sparring vedr. væsentlige, lokale sager.*

- *Samarbejdet omkring brugen af de 11 lokale borgerpaneler afklares og styrkes.*

- *LU reducerer antallet af høringssvar - f.eks. til høringer, der er: bydækkende, uden særlig betydning for bydelen, modtages for sent eller er meget snævre/tekniske.*

- *Graden af københavnerinddragelse øges og dokumenteres i forbindelse med de høringssvar der afgives.*

- *LU og forvaltninger afprøver og samarbejder om nye inddragelsesmetoder i sager med lokal relevans. F.eks. borgersamlinger, borgerbudgettering, faglige københavner-talks eller digitale inddragelsesmetoder.*

2.2 Lokaludvalgenes opgaver: arbejdet med egne projekter og opgaver *- hovedpointer*

Uklarhed omkring repræsentativitet: Det er ofte uklart i lokaludvalgenes udtalelser, om og hvilke københavnere de repræsenterer. Det er lokaludvalgssekretariaternes vurdering, at mangfoldigheden i de københavner-inddragelsesaktiviteter, der finder sted, kan dokumenteres i 25-50% af tilfældene (afhængig af sagens karakter).

Varierende grad af københavnerinddragelse: Lokaludvalgssekretariaterne vurderer, at lokaludvalgene i gennemsnit inddrager københavnerne i 20% af høringssvarene, i 64% af de sager forvaltningerne foretager tidlig inddragelse af lokaludvalg, og i 80% af lokaludvalgenes egne projekter.

Overvejende fokus på teknik- og miljø-sager: På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen ses, at der er en stærk overrepræsentation af temaer/projekter relateret til TMF på mellem 45-61% (afhængig af sagens karakter) ift. de øvrige forvaltningers andel af fokusområderne i lokaludvalgenes arbejde.

Understøtte det lokale initiativ: Københavnerne efterspørger en indgang for rådgivning om muligheder for støtte, tilladelser, samarbejde mm. til lokale eller bydækkende projekter. Lokaludvalgene varetager ikke (proaktivt) denne opgave i dag, men har lokalkendskab, puljemidler og det tværgående indblik i KK.

Større udbredelse af puljemidler: Puljemidlerne er et vigtigt værktøj for lokaludvalgene til at nå bredt ud i bydelen. Men de kan ikke anvendes til f.eks. mindre anlægsprojekter eller borgerbudgetter, som kan tiltrække og engagere flere/andre københavnere i arbejdet for bydelen.

Lokaludvalgenes opgaver: arbejdet med egne projekter og opgaver – *idéer til tilpasninger*

- *Bydelsplanen udarbejdes i begyndelsen af lokaludvalgenes samling på baggrund af fakta om bydelens særkender, områder, udfordringer og ønsker - i tæt dialog med københavnerne. Den udgør rammen for samarbejdet med bydelen, og er et levende dokument, der løbende opdateres med nye eller realiserede projekter.*

- *Lokaludvalgene fokuserer i højere grad på alle fagforvaltningsområder i den udstrækning, det er i overensstemmelse med bydelenes særkender og behov.*

- *Puljemidlerne benyttes aktivt, strategisk i indsatsen for at realisere og skabe lokalt engagement omkring temaer og projekter i bydelsplanen. Der åbnes op for, at puljemidler kan benyttes til mindre lokale anlægsprojekter og borgerbudgettering.*

- *Der sker en mere konsekvent københavnerinddragelse i lokaludvalgenes arbejde samt dokumentation og synliggørelse af den inddragelse, der ligger til grund for lokaludvalgenes udtalelser overfor det politisk-administrative niveau.*

- *Lokaludvalgene arbejder, via lokaludvalgssekretariaterne, aktivt for at understøtte det lokale, projektorienterede engagement og initiativ. F.eks. via tilbud om projektrådgivning til københavnere om hjælp og støtte lokalt/på tværs af KK samt via samarbejde med lokaludvalgenes arbejdsgrupper.*

3. Repræsentativitet og valg *- hovedpointer*

Repræsentativitet via direkte valg og/eller københavnerinddragelse: Lokaludvalgene er ikke direkte valgt og derfor ikke i sig selv repræsentative for bydelens befolkning. Det er derfor afgørende, at deres arbejde og udtalelser hviler på dokumentationen af dialogen og samarbejdet med bredden af bydelens københavnere.

Stort usynligt bagland: Lokaludvalgsmedlemmerne er engagerede lokale frivillige, hvis bagland og netværk vurderes af lokaludvalgssekretariaterne at være stort i de enkelte bydele, men som ikke er synligt i lokaludvalgenes arbejde og udtalelser.

Vakancer og fravær: Der er samlet set 12 og 5 vakante pladser til hhv. de politiske repræsentanter og foreningsrepræsentanterne i lokaludvalgene. De politiske repræsentanter udgør 1/3 af lokaludvalgene, hvorfor deres andel af vakancer er stærkt overrepræsenteret.

I gennemsnit havde 6,5 medlemmer fravær pr lokaludvalgsmøde. I gennemsnit blev 2 ud af de 6,5 tilfælde af fravær erstattet af en suppleant. På tværs af lokaludvalg, er fraværsprocenten for politiske medlemmer 25% og for foreningsrepræsentanter 31%. Der er i fraværsprocenterne taget højde for den andel de to grupper udgør af det samlede lokaludvalg.

Motivation og fastholdelse: Det ikke muligt at give et billede af fraværsårsager, men det er oplagt, at gå i dialog med lokaludvalgene om årsager samt understøttelse af deres motivation for arbejdet for bydelene.

Valg og repræsentativitet: Valg til lokaludvalg er svært at kommunikere i kølvandet på et kommunalvalg og pga. af komplicerede regler og procedure for valghandlingen. På opstillingsmøderne primo 2018 stillede der et gennemsnit på 25 op til valg til de 14 pladser i lokaludvalgene til foreningsrepræsentanter. Der var et gennemsnit på 33 stemmeberettigede per opstillingsmøde.

Repræsentativitet og valg *– idéer til tilpasninger*

- *Lokaludvalgenes sammensætning af forenings- og politiske repræsentanter bibeholdes, men styrkes via intro-forløb om fokuseret samarbejde med københavnerne, forvaltninger og Borgerrepræsentationen.*

  - eller

- *Der afholdes direkte valg, hvor alle bydelens borgere og brugere, ildsjæle og netværksaktører kan stille op. Valghandlingen kan foregå fysisk eller digitalt pba. digital kandidatliste.*

- *Valgregler og -procedurer forenkles, så det er lettere at stille op og kommunikere om valget. KK forestår en indledende kampagne, som signalerer kommunens opbakning.*

- *Fokus på at rekruttere københavnere, der så vidt muligt afspejler bydelens sammensætning og områder.*

- *Der afholdes fast midtvejs suppleringsvalg for at modvirke vakante pladser og imødekomme københavnere, der ikke kan forpligte sig for fire år.*

- *Lokaludvalgssekretariaterne har fokus på at iværksætte tiltag, der løbende understøtter de frivillige lokaludvalgsmedlemmers motivation og samarbejde med københavnerne om udviklingen i bydelene.*

- *Vakante pladser til politiske repræsentanter skal kunne besættes af foreningsrepræsentanter efter ½ år.*

4. Geografisk inddeling *- hovedpointer*

Tilfredshed med geografisk inddeling: Som udgangspunkt vurderer forvaltningen, at der er en generel tilfredshed med de nuværende 12 lokaludvalgsområder i lokaludvalgene, og at der ikke på nuværende tidspunkt er et centralt behov for en justeret administrativ bydelsinddeling, som følge af byudviklingen.

Enkelte mindre lokaludvalg, som Kgs. Enghave og Christianshavn, vurderes at have et ønske om, at deres lokaludvalgsområder stemmer overens med egen bydel. Lokaludvalgene er dog ikke er blevet spurgt direkte herom.

Ulig adgang til data: Én væsentlig grund til enkelte lokaludvalgs ønske om egne bydele er, at der ikke kan indhentes separate demografiske data for de fire lokaludvalgsområder, der tilsammen dækker to bydele: Vesterbro, Kgs. Enghave, Indre By og Christianshavn.

Geografisk inddeling – *idéer til tilpasninger*

- *Lokaludvalgsområderne bibeholdes i den nuværende inddeling.*
- *Det skal være muligt at hente data for alle lokaludvalgsområder, herunder relevante byområder inden for de enkelte lokaludvalgsområder.*
- *Det skal afklares, hvorvidt der er områder med særlige karakteristika/behov, der går på tværs af lokaludvalgsområder, hvor lokaludvalgene også har brug for data aht. arbejdet med udviklingen af byen.*

5. Administrativ organisering *- hovedpointer*

Lokal tilstedeværelse: Det er af stor vigtighed for lokaludvalgene og sekretariaterne, at sekretariaterne er forankret lokalt og fysisk i lokaludvalgsområderne. Langt de fleste sekretariater, med undtagelse af to, har til huse i kontorfællesskaber med lokale helhedsplaner, områdefornyelser, kulturhuse, biblioteker, frivilligcentre, foreninger, miljøpunkter mm., som giver adgang til en bred palet af viden og kompetencer ift. betjeningen af lokaludvalg og samarbejder om københavnerinddragelse.

Sårbarhed: Den decentrale placering af små sekretariater skaber en række udfordringer personalemæssigt med sårbarhed ifm. sygdom, barsler mm. og ift. at dække et bredt kompetencefelt inden for: jura, økonomi, puljeadministration, kommunikation samt netværks- og borgeraktiviteter. Det gælder særligt i de to sekretariater, der hver betjener to lokaludvalg.

Videndeling på tværs: Sekretariaterne har etableret 6 tværgående, emnebaserede netværk mhp. erfarings- og vidensudveksling. Netværkene opvejer til en vis grad udfordringerne ift. faglige fællesskaber, men der savnes fokus på planlægning og opfølgning for at forankre viden på tværs.

Digitalisering: Det kan undersøges, om lokaludvalgssekretariaternes tid og ressourcer brugt på arbejdet med publicering af analoge dagsordener, kan reduceres ved digitaliserede dagsordener og frigive tid til københavnerinddragelse. Der skal i så fald findes en finansieringsmodel for etablerings- og driftsudgifter.

Administrativ organisering *– idéer til tilpasninger*

- *Lokaludvalgssekretariaterne lokale placering bibeholdes for at sikre kontakt til lokalområdet, vedkommende betjening af lokaludvalgene og rådgivning til københavnerne. Kontorfællesskab med relevante lokale aktører tilstræbes fortsat.*

- *Tydeligere kompetence og ansvarsfordelingen mellem lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater ift. sagsforberedelse og indstillinger.*

- *Systematisk udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange på tværs af lokaludvalgssekretariater. F.eks. ift. brugen af sociale medier, borgerpaneler, puljestatistik, integration af københavnere i arbejdsgrupper, udvalgsbetjening mm. – f.eks. via etablering af makkerordninger og tovholderfunktioner.*

- *Fast forankret tilbud om faglig bistand til sekretariaterne fra centralforvaltningen på spidskompetenceområder inden for jura og regnskab samt kurser om københavnerinddragelse.*

Opsamling af hovedidéer til tilpasninger

- At formålet med lokaludvalg skærpes, så lokaludvalgenes primære fokus er på at arbejde aktivt med og for københavnerne om de temaer, der er væsentlige i den enkelte bydel og på at understøtte det lokale engagement.

- At bydelsplanerne udarbejdes med københavnerne i begyndelsen af lokaludvalgenes funktionsperiode og udgør rammen for lokaludvalgenes arbejde.

- At lokaludvalgene skal dokumentere københavnerinddragelsen i deres udtalelser, hvis de skal anvendes i den politiske beslutningsproces.

- At lokaludvalgene bliver indgang for rådgivning af engagerede, projektorienterede københavnere om muligheder for støtte, tilladelser, samarbejde mm. på tværs af KK.

- At alle forvaltninger forpligtes til at indgå faste aftaler om et systematisk samarbejde med lokaludvalgene om tidlig inddragelse i sager af særlig betydning for bydelen. Aftalerne forankres på ledelses- og medarbejderniveau.

- At der åbnes op for, at puljemidler kan benyttes til mindre lokale anlægsprojekter og borgerbudgetter.

- At valgregler og -procedurer forenkles, så det er lettere at stille op til lokaludvalg og kommunikere muligheden for at stille op til en bredere kreds af københavnere.

- At der etableres procedurer for systematisk udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange på tværs af lokaludvalgssekretariater.

- At lokaludvalgenes adgang til data i Statistikbanken udvides, så det er muligt at hente data for alle lokaludvalgsområder og relevante byområder herunder.